

Jak se vyvíjí kras? Jak vznikají krasové útvary? A jaká to přináší rizika člověku? Pro nalezení odpovědí na tyto otázky můžete vytvořit model vzniku **krasové jeskyně a závrtu**.

Pro jeho sestavení budete potřebovat:

- Skleněnou či plastovou průhlednou nádobu
- Kostkový cukr
- Modelínu (či jinou modelovací hmotu)
- Párátka či ostrou tužku
- Vodu

Postup na přípravu:

- 1) Do nádoby naskládejte kostky cukru, alespoň ve čtyřech řadách nad sebou. Cukr tak bude představovat krasové horniny pod povrchem. Pro větší názornost doporučujeme kostky cukru přitisknout k jedné stěně nádoby. Budete tak moci po celou dobu sledovat, co se děje „pod povrchem“.
- 2) Kostky cukru pokryjte tenkou vrstvou modelíny a jejím prostřednictvím vytvarujte zemský povrch. Pokud jste cukrem nepokryli celé dno nádoby, pak můžete u paty vytvarovat malý jeskynní otvor pro výtok vody. Pro představu reálné krajiny můžete povrch dozdobit malými kamínky, jílem či drobnými rostlinami.
- 3) Párátkem či tužkou vytvořte v povrchu několik otvorů, kterými bude moci proudit voda pod povrch ke „krasovým horninám“.
- 4) Pomalu lijte vodu na připravený model. Doporučujeme vodu lít v několika fázích s krátkými přestávkami pro lepší rozpouštění. Zároveň nezapomeňte sledovat dění pod povrchem.
- 5) Na závěr se vám vytvoří krásná podzemní jeskyně, avšak velmi krátce poté dojde ke zhroucení povrchové vrstvy (která již není podepřena horninou) a vzniku závrtu.

Po dokončení pokusu si představte, že na povrchu vašeho modelu leží malé město. Jaká rizika plynou pro obyvatele krasových oblastí? Existují nějaké možnosti, jak tato rizika eliminovat?
